

Відродити стандарт

Аграрний Союз України запроваджує акредитацію постачальників матеріально-технічних ресурсів

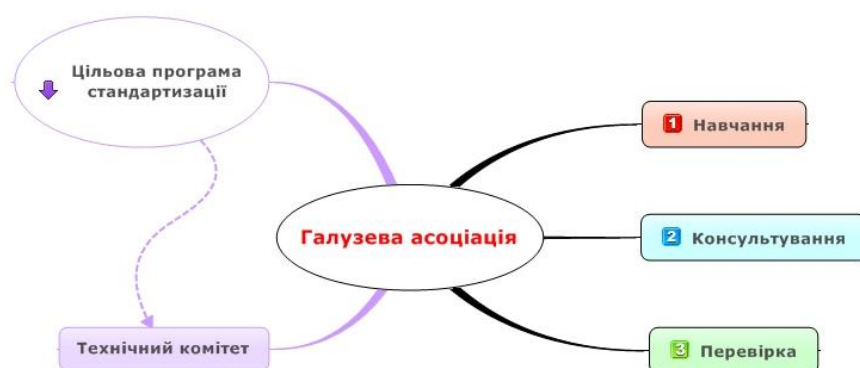
Лариса СТАРИКОВА

Навряд чи кожне окремо взяте підприємство здатне самотужки перевірити добросовісність усіх постачальників та пересвідчитися в достовірності походження їхньої продукції. Втім, світ вже давно придумав і застосовує на практиці відповідні механізми. Передусім – сертифікацію. У наших реаліях, як ми розуміємо, вона теж може бути чи то фальсифікованою, чи то корумпованою, чи то формальною, - й не матиме нічого спільного з наданням гарантій якості. Але наразі мова про інше.

Всі ми знаємо, що держава відмовилася від затвердження стандартів, що вже давно практично не підтримує діяльність технічних комітетів стандартизації, не перевіряє продукцію на відповідність стандартам. Однак практично всі виробники світу дуже добре розуміють, що їх потрібно застосовувати на практиці для того, щоб потратити і утриматися на своїх ринках. А власне стандарти розроблюють і підтримують організації стандартизації – незалежні неурядові організації. Їх у світі сьогодні величезна кількість.

Ми, зрозуміло ж, як завжди, йдемо своїм унікальним шляхом. Ні, щоб використовувати норми Конституції, Цивільного і Господарського кодексу, які дозволяють вже сьогодні адаптувати світовий досвід і будувати відповідні національні інституції. Натомість ми пишемо ще один закон. Про саморегулювання. Хоча префікс "само" вказує на те, що зорганізуватися мало б громадянське ринкове суспільство... В центрі ринкової системи контролю має бути стандарт. Не державний, не міжнародний – наш український галузевий стандарт, опрацьований компетентними фахівцями і приведений у відповідність – гармонізований – з усією множиною стандартів профільних міжнародних організацій стандартизації. Було б логічним, якби функції розробки та підтримки стандартів взяли на себе профільні галузеві асоціації. На практиці це означає, що в рамках асоціації має діяти цільова програма стандартизації, яка об'єднує стабільних та успішних її членів і дає змогу працювати технічному комітету, який розробляє і вчасно модернізує галузеві стандарти.

Але просто мати галузевий стандарт – це лише половина справи. Підприємства не просто мають його дотримуватися, але ще й незалежним чином перевірятися на те, що їхній персонал, технологічні та управлінські процеси, продукція дійсно відповідають стандартам. А для того, щоб запровадити стандарт у життя на підприємстві, потрібно і навчити персонал, і, можливо, проконсультуватися з фахівцями яким чином краще модернізувати виробництво для того, щоб воно видавало на гора продукцію потрібної якості. Все це виливається у цілу систему, яка може функціонувати лише в комплексі.

Звичайно, не можна побудувати систему галузевої стандартизації одразу, особливо в наших умовах, коли держава не має відповідної політики, а фінансова система аж ніяк не спрямована на розвиток вітчизняного виробника і не надає йому можливостей для необхідного розвитку активів. Але потрібно з чогось починати. Тож галузеві асоціації мають започаткувати цільові програми стандартизації, а найбільш свідомі виробники мають наповнити їх ресурсами. Технічні комітети не обов'язково мають бути такими, як це було затверджено в минулі часи. Асоціація може за власним розсудом формувати свій технічний комітет – головне, щоб до нього увійшли фахівці, спроможні імплементувати в стандарт останні світові досягнення і сформувавши відповідний документ належної якості. Вже сьогодні галузевій асоціації ніщо не заважає організувати навчання щодо змісту стандарту, консультувати підприємства із запровадження стандартів, залучаючи необхідних фахівців.

А от перевірка дотримання стандартів – це більш складна справа. Тут потрібний поміркований підхід. Сьогодні дехто з тих, хто проти розвитку галузей на засадах реального саморегулювання, стверджує, що буде просто приватизація корупції. Так, якщо перевіряти буде хто завгодно і як завгодно – то так, це дійсно буде ще одна шпарина для розквіту корупції. Але ж ми говоримо не про традиційне стихійне реформування, а про запровадження поміркованої системи. У світі кожна система стандартизації у своєму складі має і вимоги до організацій, які здійснюють перевірки, і стандарт щодо здійснення перевірок – і планових під час сертифікації і підтвердження сертифікату, і позапланових, які здійснюються, у тому числі, за скаргами споживачів.

Рада Аграрного союзу України на останньому своєму засіданні прийняла рішення про запровадження акредитації постачальників матеріально-технічних ресурсів і доручила Аналітичному центру АСУ розробити порядок такої акредитації. Для виконання рішення ради тепер буде започаткована цільова програма з опрацювання порядку акредитації – корпоративного стандарту Аграрного союзу України для постачальника. Компанії, які хочуть продавати свою продукцію підприємствам – членам АСУ, повинні будуть відповідати цьому стандарту. Буде сформований колектив фахівців, який опрацює стандарт, сформує програми навчання, консультування для постачальників та процедуру незалежної перевірки, до якої будуть залучені треті особи – ліцензовані колективом фахівців аудиторів. У разі отримання інформації про неправомірні дії контролери будуть позбавлятися ліцензії.

Звичайно, існує велика ймовірність того, що підприємства будуть відкидати пропозиції взяти участь в цільових програмах стандартизації галузевих асоціацій, чекатимуть, поки їм запропонують готову систему, створену, можливо, за кошти донорів – держава тут точно брати участь не буде, хіба що поставить перешкоди – та ще й носом крутитимуть. Але світ розвивається і життя не чекає.